

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
24/4/2019

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Ο ρατσισμός στις μέρες μας

Σε άρθρο, το οποίο κυκλοφόρησε στον ημερήσιο τύπο, γίνεται λόγος σχετικά με τον ρατσισμό της εποχής μας. Σε απόσπασμά του, αρχικά, ορίζεται το φαινόμενο ως φυλετική διάκριση και γίνεται αναφορά στα ψυχολογικά, γενεσιουργά αίτια. Σημαντικό χαρακτηριστικό του αποτελεί η παραποίηση της πραγματικότητας, καθώς περιφρονούνται τα προτερήματα των λαών και τονίζονται μόνο τα ελαττώματά τους. Όλα τα έθνη λειτουργούν προσχηματικά, για να αιτιολογήσουν την ρατσιστική τους συμπεριφορά. Το ίδιο συμβαίνει βεβαίως και στη χώρα μας αμαυρώνοντας την αρχαιοελληνική συνεισφορά στον παγκόσμιο πολιτισμό.

Ο αρθρογράφος
Μονάδες 15

A2.

α) Σωστό, όπως επιβεβαιώνεται στο απόσπασμα της πρώτης παραγράφου «Ρατσισμός είναι... εργασίας», στο οποίο γίνεται φανερό πως ο ρατσισμός διαχωρίζει τους ανθρώπους σε ανώτερους και κατώτερους.

β) Λάθος, καθώς η δεύτερη παράγραφος αναφέρει πως η αναγνώριση κάποιου προτερήματος στους άλλους ανάγεται σε υστεροβουλία στο χωρίο: «Ο ρατσισμός ενέχει... υστεροβουλία».

γ) Λάθος, επειδή η τρίτη παράγραφος αναφέρει πως ο κάθε λαός επικαλείται δικιές του προφάσεις στο απόσπασμα: «Ο κάθε λαός... ιστορίας μας».

δ) Σωστό, καθώς στην τέταρτη παράγραφο «Είναι βέβαια αλήθεια... παιδιά τους» υποστηρίζεται πως οι αρχαίοι Έλληνες συνέβαλαν στην πρόοδο του πανανθρώπινου πολιτιστικού γίγνεσθαι. Μάλιστα, αυτό το πέτυχαν πιθανά και σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με τους συγχρόνους τους καθιστώντας την συνεισφορά αυτή σπουδαίας αξίας.

ε) Λάθος, γιατί η πέμπτη παράγραφος δηλώνει πως οι διαφορές ανάμεσά μας «θα έπρεπε να ξυπνούσε το ενδιαφέρον μας μάλλον - πώς να γνωριστούμε καλύτερα - παρά το φόβο».

Μονάδες 15

B1.α. (μονάδες 5)

α) Δηλαδή, από τη μια πλευρά αισθανόμαστε ότι η δική μας φυλή είναι κατώτερη/υποδεέστερη - πιο αμόρφωτη/ακαλλιέργητη, πιο άνοητη/απρονοήτη/παράλογη, πιο απολίτιστη/βάρβαρη κτλ. - [...]

β) Ο κάθε λαός βρίσκει τα δικά του προσχήματα, όταν θέλει να αντιτεθεί/αντισταθεί προς το ρατσισμό.

B1.β. (μονάδες 5) κατά + άγω → παραγωγή// προ + κατά + λαμβάνω → απολαβές// προς + έχω → εχέμυθος// δήμος + κρατώ → επικράτηση// κατά + κρίνω → επίκριση

Μονάδες 10

B2.α. (Μονάδες 7) Η παρατιθέμενη παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο των παραδειγμάτων. Συγκεκριμένα, ο αρθρογράφος επικαλείται τα παραδείγματα της ναζιστικής Γερμανίας, της αποικιοκρατικής Αγγλίας και της χώρας μας επιχειρώντας να αποδείξει την αρχική του θέση, πως οι λαοί δηλαδή χρησιμοποιούν τις δικές τους προφάσεις, κάθε φορά που επιδεικνύουν ρατσιστική συμπεριφορά.

B2.β. (Μονάδες 3)

βέβαια: επιβεβαίωση, έμφαση

όμως: αντίθεση, εναντίωση

δηλαδή: επεξήγηση

Μονάδες 10

B3.α. (Μονάδες 5) «**Αν κατά σύμπτωση κάποια καλοσύνη διαπιστωθεί από εμάς, εύκολα αυτή ανάγεται σε υστεροβουλία**». Με τη χρήση της παθητικής σύνταξης εξάιρεται η ρηματική πράξη, ενώ υποβαθμίζεται ο ρόλος του ποιητικού αιτίου, το οποίο μάλιστα μπορεί να παραλειφθεί. Επίσης, το ύφος γίνεται πιο επίσημο, πιο απρόσωπο και προσδίδεται ποικιλία στην πλοκή των νοημάτων

B3.β. (Μονάδες 5) Στο συγκεκριμένο κείμενο η χρήση του πρώτου πληθυντικού προσώπου είναι κυρίαρχη. Με αυτό τον τρόπο ο συγγραφέας προσδίδει καθολικότητα στα λεγόμενά του και δημιουργεί κλίμα οικειότητας και ταύτισης με τους αναγνώστες. Ταυτόχρονα, ο λόγος γίνεται πιο άμεσος και παραστατικός κερδίζοντας ζωντάνια και πειστικότητα.

Μονάδες 10

Γ. Παραγωγή λόγου.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Το ύφος της επιστολής:

-Ύφος επίσημο, τυπικό, επειδή απευθύνεται σε πρόσωπο που εκπροσωπεί φορέα εξουσίας

1.[Πάνω δεξιά]

Τοπωνύμιο, Ημερομηνία

2.[Αριστερά] **ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ**

Αξιότιμε κύριε /-α Γενικό Γραμματέα,

3. **ΠΡΟΛΟΓΟΣ**

- Σας απευθύνουμε αυτή την επιστολή προκειμένου να σας γνωστοποιήσουμε...

- Σκοπός αυτής της επιστολής είναι...

- Αφορμή για τη σύνταξη της επιστολής αυτής στάθηκε/ αποτέλεσε...
- Με αφορμή τογεγονός... αποφασίσαμε να συντάξουμε την επιστολή αυτή εκπροσωπώντας....

4. ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

A. ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

ΑΤΟΜΟ:

- Παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις ατομικές ελευθερίες, προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και προσωπικότητα.
- Οδηγεί σε ψυχολογική καταρράκωση, σε φόβο, ανασφάλεια και απογοήτευση, αλλά και σε συναισθήματα μειονεξίας. Αποτελεί πηγή πόνου και δυστυχίας για τα θύματά του.
- Προκαλεί αδικίες και κοινωνικές ανισότητες (όπως: εργασιακή εκμετάλλευση, χαμηλό βιοτικό και μορφωτικό επίπεδο, κοινωνικό αποκλεισμό, περιθωριοποίηση).

ΚΟΙΝΩΝΙΑ:

- Σε περιβάλλον ρατσισμού στιγματίζεται η αντίθετη άποψη, προωθείται κλίμα μαζοποίησης και εμπεδώνεται η λογική της ομογενοποίησης, παρεμποδίζοντας την πνευματική και πολιτισμική πρόοδο της κοινωνίας.
- Καλλιεργεί πάθη, μίσος, φανατισμό, περιφρόνηση και οδηγεί στην ενεργό αντίδραση και την αντεκδίκηση από την πλευρά των αδικούμενων ομάδων. Έτσι, ναρκοθετείται η ομαλή κοινωνική συμβίωση.
- Υπονομεύει το κύρος των δημοκρατικών θεσμών, την αρχή της ισότητας και της δικαιοσύνης και προετοιμάζει το έδαφος για την επικράτηση αυταρχικών καθεστώτων.
- Εμποδίζει τη συνεργασία και τη φιλία και την αλληλεγγύη μεταξύ των κοινωνικών ομάδων και των κρατών.

B. ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

Προκειμένου να αμβλυνθεί η οξύτητα των ρατσιστικών φαινομένων και να τεθούν οι βάσεις για την εδραίωση του ανθρωπισμού στην ανθρωπότητα, απαιτείται να ευαισθητοποιηθούν όλοι και να αναλάβουν υπεύθυνη δράση:

Πολιτεία:

- Θέσπιση και καθολική εφαρμογή νομοθεσίας με βάση την αρχή της ισότητας, ώστε να τηρηθεί ο σεβασμός στις ιδιαιτερότητες των ανθρώπων. Παράλληλα, επιβολή αυστηρών ποινών σε όσους συμπεριφέρονται ρατσιστικά.
- Συγκρότηση κράτους πρόνοιας και κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Διεθνή συνεργασία για ένα ζήτημα που έχει παγκόσμιες διαστάσεις: Υπό την αιγίδα του Ο.Η.Ε., όλα τα κράτη οφείλουν να συμπράξουν για την αποτίναξη των ρατσιστικών αντιλήψεων. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντική κρίνεται η αρωγή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Επιβολή κυρώσεων στα κράτη που υιοθετούν ρατσιστικές αντιλήψεις. Καλλιέργεια πνεύματος διεθνισμού και όχι εθνοκεντρισμού.

Εξέχουσες προσωπικότητες:

- Διαφώτιση του κόσμου και υπεύθυνη συμμετοχή στα κοινά.
- Ευαισθητοποίηση των καλλιτεχνών και των ανθρώπων του αθλητισμού, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να διοχετεύουν αντιρατσιστικά μηνύματα, να παραδειγματίζουν με την ανθρωπιστική τους στάση.

Οικογένεια - Σχολείο:

- Μετάδοση ανθρωπιστικής αγωγής που τρέφει το πνεύμα και την ψυχή, καλλιέργεια σεβασμού στο διαφορετικό.
- Οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να ανοίξουν το διάλογο για το ρατσισμό και τις προκαταλήψεις.

Μ.Μ.Ε.:

- Αμερόληπτη πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση με ποιοτικές εκπομπές.
- Κοινωνική συνείδηση, ανθρωπιά και ευαισθητοποίηση.
- Αντίδραση στα στερεότυπα, κριτική στάση και ανάληψη εθελοντικής δράσης.

Οι νέοι:

- Συνειδητοποίηση των διαστάσεων του ρατσισμού και ευαισθητοποίηση.
- Απεγκλωβισμός από το βόλεμα και συναίσθηση ότι ο ρατσισμός έχει πολλά πρόσωπα που, ενδεχομένως, κάποτε να τα αντικρίσουν και οι ίδιοι.
- Αγωνιστικότητα και ενεργός συμμετοχή σε επίπεδο ομάδων όπως και στο πλαίσιο της Ε.Ε

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

-Ελπίζουμε να λάβετε υπόψη το αίτημα για...

-Ελπίζουμε ότι οι προτάσεις μας θα εισακουστούν και θα αποδειχτούν χρήσιμες συμβάλλοντας στην προσπάθεια που καταβάλλετε κι εσείς...

- Από όλα τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα.../ αποδεικνύεται ότι...

6. [Κάτω δεξιά] ΑΠΟΦΩΝΗΣΗ

Με εκτίμηση,
Υπογραφή
Ονοματεπώνυμο

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ:

ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ ΕΛΣΑ
ΒΕΤΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΝΤΕΛΜΠΙΖΗ ΜΑΡΙΑ
ΜΠΟΡΟΥΤΖΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ
ΠΑΠΠΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ